

Hatodszor is hazaérkeztem

Egyszer valaki azt mondta nekem, hogy ha valamibe beleszeretsz, akkor soha nem ugyanúgy térsz vissza hozzá. Minden évben új szemmel nézed, és minden évben új arcát mutatja neked. Hát... ha ez igaz, akkor a Találkozó nekem már legalább hatszor új arcot öltött (kétszer új temerinit 😊) – és én minden formájában szeretem.

Az idén is ugyanazzal, a már lassan nyugdíjazott Ford Focusommal gurultam be, ami a legelső Találkozómra is elvitt, 2019-ben! Már tudom, mire számíthatok, ezért igyekeztem több órával kezdés előtt érkezni, hogy jusson időm inni Erzsike kávéjából, Flórával kitérgetni a tegnapi röprizüket, Ildikóval nézegetni kisbabája fotóit! Mostanra a nevek, amik régen csak betűk voltak a program hasábjain, mára barátok, ölelések, összenézések zsűrízés után, hajnali „kávék” írás közben. Itt most tényleg minden nagyon ismerős, hiszen alig négy éve volt Temerinben a fesztivál! Ismerem a járást a Szirmai-klub-pince hármasa között, ismerős a tájház emeletes ágyának nyikorgása. És persze a szívélyes fogadtatás, a készülődés zaja, a frissen nyomott Sűgók tintaszaga és a gurgulázó jókedv a nap végén. Boldogan olvasom az előadások sorát, helló, Csonoplya, Szenttamás, Eu koli, Máizisták rég nem találkoztunk, és de jó, hogy újra alkottok! A legjobban Zombornak örülök persze, hiszen amióta itt vagyok, még nem mutatkoztak meg, pedig szép színjátszó múlttal rendelkeznek! És nem csak azért... különleges helyet foglalnak a szívemben, tudják ők, hogy miért! Ismerős arcok és új tekintetek keverednek – és persze itt a sűgós laptop, amit már hatodik éve pakolok elő, beállítom a betűméretet, felírom a társulat nevét, az előadás címét... és még mindig izgulok, hogy a diktafon veszi-e a zsűri szavait, vissza tudom-e hallgatni, ha valamiről lemaradnék.

Most már talán, nemcsak résztvevő vagyok, hanem része az egésznek, tudják, hogy ki vagyok, várnak, számítanak rám. A legédesebb feladatom, mint a fogadó egyesületnek vagy Zsókanak és Tamarának, nincs hosszú vajúdas az apró és fárasztó részletekkel, egyezte-

tésekkel, számokkal, pénzekkel, hónapokkal kezdés előtt, én csak jövök, barátkozom, hagyom, hogy átjárjon a fesztiválhangulat, majd a legvégén hazamegyek és hordozom magammal az emléket. A legszebb az egészben, hogy mindig tanulok valamit, minden évben mást. Az idén talán azt, hogy hogyan lehet valamit szeretni úgy, hogy közben hagyod, hogy újra és újra megleljen. Hogy nem sírom vissza az elmúlt találkozókat, a régi szervezőket, Sűgósokat, színjátszókat, helyszíneket, nem akarom görcsösen újrateremteni, újra élni a múltat, hanem igyekszem csak a jelenben lenni – és hagyni, hogy vigyen magával a Találkozó! Mert mindig visz, csak hozzá kell simulni a lelkéhez. Tudja már a dolgát, hiszem már ő is bőven nagykorú, tudja hogyan érintsen meg, hogyan gyógyítsa a szívedet, hogyan legyen veled kegyes. És én engedem neki, köszönöm Kedves!

Nagy Karina

A közösség ereje és a hagyományok továbbadása

„A közösség nem választás, hanem létszükséglet”

Lukács Imre néptáncpedagógus, népzeneész évtizedek óta elhivatottan dolgozik a néphagyomány megőrzéséért és továbbadásáért. Vallja, hogy a közösségi élmények nélkülözhetetlenek az emberi kapcsolatok és a hagyományos értékek fennmaradásához, különösen egy olyan világban, ahol a digitalizáció egyre inkább háttérbe szorítja a személyes találkozásokat.

– Milyen területeken és milyen formában vesz részt a néphagyomány megőrzésében és továbbadásában?

– Életem célja a néphagyomány megőrzése és továbbadása, különös tekintettel arra, hogy az őseinktől örökölt értékeket olyan formában közvetítsük a mai fiatalok számára, amely örömet jelent számukra. Fontosnak tartom, hogy ne csupán készen kapják ezeket az értékeket, hanem maguk is aktívan részt vegyenek azok megteremtésében és megőrzésében.

– Mi készítette arra, hogy a néphagyomány megőrzését és továbbadását hivatásszerűen művelje? Milyen élmények, hatások vagy személyes tapasztalatok vezették el ehhez az elköteleződéshez?

– Nem olyan családból származom, amelyben a hagyományörzés szigorúan jelen volt, így körülbelül tizennégy-tizenöt éves koromig nem is találkoztam vele. Amikor azonban először megérintett ennek a kultúrának a szépsége, azonnal magával ragadott, és azóta sem tudtam, de nem is akartam elengedni. Ettől a ponttól kezdve folyamatosan sodródtam ebbe az irányba, kamaszkorom óta ezzel foglalkozom, és a hivatásomat is úgy választottam, hogy szorosan kapcsolódjon hozzá. Minden időmet ennek szentelem, hiszen ez élethosszig tartó tanulási folyamat, amely mindig új ismeretekkel és élményekkel gazdagít.

– Hogyan járul hozzá a néptánc és a népzene a közösségépítéshez, valamint a személyes kapcsolatok és a hagyományos emberi érintkezési formák megőrzéséhez a digitalizálódó világban?

– A hagyományörzés és a közösségépítés szoros kapcsolatban áll egymással. Ha egy kisgyermek táncol, a szülők, nagyszülők és rokonok általában megnézik, és ezáltal ők is a közösség részévé válnak. A hagyományörző művészeti ágak éppen ezt a közösségi élményt erősítik: ráébresztik az embereket arra, hogy

a mindennapi életben szükség van az érintésre és a személyes kommunikációra. A modern technológiai eszközök elterjedése következtében ezek az alapvető emberi kapcsolatok sok esetben háttérbe szorultak, de a régi hagyományokban mindez tovább él. Például egy gyermekjátékot nem lehet az interneten teljes értékűen eljátszani. Korábban az emberek gyakrabban találkoztak személyesen, beszélgettek, együtt töltötték az időt, ám ez mára jelentősen megváltozott. A tánc és a gyermekjátékok során az emberek megértették és elfogadták egymást. A párválasztásnál sem volt elutasítás vagy előítélet, természetes volt, ha két lány vagy két fiú alkotott párt egy adott helyzetben. Ezek a közösségi élmények ma is léteznek, azonban sok esetben fesztiválokra korlátozódnak. A mai világban az emberek gyakran akkor ülnek le, és kezdenek el igazán beszélgetni, amikor egy fesztiválon vesznek részt, ilyenkor figyelhetjük meg, hogy nem használják folyamatosan a telefonjaikat. Ez a közvetlen emberi kapcsolatok megőrzésének egyik utolsó terepe, különösen a felnőttek körében.

– Milyen mértékben mutatnak érdeklődést a fiatalok a népi hagyományok iránt, és mennyire nyitottak azok megismerésére és továbbvitelére a mai modern világban?

– Szükség lenne rá, de sajnos azt tapasztalom, hogy nincs rá igazán igény. Aki viszont belecsöppen ebbe a közegebe, az rendkívül jól érzi magát. A probléma az, hogy a fiatalok többsége elzárkózik előle. Régen a táncházakba nemcsak azok jártak, akik kifejezetten szerettek táncolni, hanem az egyetemista fiatalok is, függetlenül attól, hogy milyen szakon tanultak. Ha kezdőként is, de beálltak táncolni, és gyönyörű mozdulatok születtek. Élvezték a közösségi élményt, és visszajártak. Úgy érzem, ez a fajta lelkesedés mára eltűnt. Hogy visszatérhet-e valaha, azt nem tudom, hiszen a világ folyamatosan változik. Azonban a dalok, a táncok, a hagyományok és az

az értékrend, amelyet ez az egész közeg képvisel, véleményem szerint nem fog eltűnni. A kérdés csupán az, hogy mikor és hány ember tud majd ezekkel azonosulni. Vannak kezdeményezések, amelyek kifejezetten a fiatalokat próbálják megszólítani és bevonni ebbe a világba, de egyelőre kevés helyen látom, hogy valóban célba érnének. Ennek ellenére fontos, hogy folyamatosan próbálkozzunk. Ezt leginkább egy különleges ételhez tudnám hasonlítani: nem mindenki szereti, és sokan azért mondják rá, hogy nem ízlik nekik, mert még sosem kóstolták meg – csupán furcsának találják. Pedig érdemes megkóstolni, hiszen lehet, hogy mégis tetszeni fog.

– Mi ösztönzi önt arra, hogy továbbra is aktívan részt vegyen a közösségi művelődésben, és milyen szerepet játszik ebben a közösség ereje és hatása?

– El sem tudnám képzelni az életemet közösség nélkül. Én magam is a közösség része vagyok, ahogyan te is, ahogyan mindannyian – hiszen a közösség az, hogy kapcsolatban vagyunk egymással, beszélgetünk, együtt élünk meg dolgokat. Legyen szó egy jó röplabdaszakköréről, pingpongozásról, focizásról, malmozásról vagy kártyapartiról – mindezek a közösségi élmények alapvető fontosságúak az ember számára. A közösség nemcsak válasz-

tási lehetőség, hanem létszükséglet, és ennek hatása mindenhol tetten érhető. Ha valakinek nincs lehetősége beszélgetni, megosztani az élményeit másokkal, akkor ösztönösen keresni kezdi azokat a dolgokat, amelyek ezt a hiányt pótolhatják – akár olyan tevékenységekkel is, amelyek veszélyeket hordozhatnak. A közösség formálja az embert, ahogyan az ember is formálja a közösséget. Fiatalon kezdtem el foglalkozni a néptáncoktatással, immár több mint harminc éve, és azóta is tapasztalom, hogy a társaságban zajló események – legyenek akár pozitívak, akár negatívak – mind hozzájárulnak az egyén fejlődéséhez. Jó lenne, ha a valódi közösségek erősödnének, és nem csupán az online közösségi platformok vennék át a szerepüket. Sokszor látok embereket kávézókban ülni egymás mellett, mégis mindannyian a telefonjukba mélyedve beszélgetnek valaki mással. Ez már annyira abszurd helyzet, hogy egyszerre komikus és tragikus. Ha én egy barátommal beülök valahova, akkor valóban egymásra figyelünk, beszélgetünk, és eszünkbe sem jut elővenni a telefont. Hiszem, ha a fiatalok is egyre többször választanák a valódi beszélgetést a telefonozás helyett, rájönnének, mennyivel értékesebb és élvezetesebb így együtt lenni.

Csanádi Jázmin

Új kihívások, régi szenvedélyek

Hogyan lett Óvári Dániel énekesből amatőr színész?

A zene és a színház világa sokszor összefonódik. Óvári Dániel életében mindkettő egyformán fontos szerepet tölt be. Énekesként már kamaszkorában meghódította a közönséget, tavaly pedig a *Portugál* című előadásban nyújtott alakításával aratott sikert. Beszélgetőtársunk a Pannon RTV riportereként is nap mint nap átéli a csapatmunka erejét. Az alkalmazkodás és egymásra való odafigyelés segíti a színpadon és a munkájában is. Élményeit és tapasztalatait előszeretettel osztotta meg a Sűgő olvasóival.

- Elmeséled az első színpadi élményed?

- Talán az első igazán kiemelkedő, komolyabb és meghatározó színpadi élményem a Tini Fesztiválon való részvételem volt 2008-ban. Ekkor tapasztalhattam meg először, milyen egy élő zenekar kíséretében színpadon állni és nagyobb közönség előtt énekelni. Kissé önbizalomhiányosan, főként a szüleim biztatására vágtam bele, és talán éppen ezért maradt ennyire emlékezetes számomra. Nem vártam túl nagy csodát, egyszerűen csak a tomboló lámpalázzammal kiálltam és énekeltem. Később rengeteg pozitív visszajelzést kaptam, ami akkor egyfajta ugródeszkát és motivációt jelentett, hogy a mai napig folytassam ezt az utat.

- A továbbiakban is a zene mellett maradtál.

- A Tini Fesztiválos fellépésem után alig pár hónappal megalakult az első zenekarom, amelyben négyen voltunk. Főként a szüleink segítettek abban, hogy milyen irányba induljunk, milyen stílusú dalokat érdemes megtanulnunk. Valójában nekik köszönhetem, hogy erre az útra tereltek, és megmutatták, milyen is a minőségi zene. A zenekarunk Chameleon néven alakult, és főként pop- és rockdalokat játszottunk. Ez a formáció csaknem tíz évig működött, és számos helyen felléptünk Vajdaság-szerte, de több alkalommal Magyarországon is koncerteztünk. Emellett voltak

más zenekari felállásaim is, amelyekben modern, rádiós slágereket játszottunk, funky-disco stílusban dolgoztunk át dalokat, illetve több akusztikus duó formációban is felléptem. Az évek során rengeteg zenei stílust kipróbáltam.

báltam, ám ha ki kellene emelnem néhányat, amelyek igazán közel állnak hozzám, akkor a pop- és a rockballadákat említeném. Jelenleg is több formációban tevékenykedem. Három éve a Baraparty zenekar tagja vagyok, amellyel partizenekarként rendszeresen járunk fellépni. Emellett Botka Tímeával duóban is vállalunk fellépéseket, főként pop-, jazz- és rockdalokat játszunk. Alkalmanként pedig szólóban is részt veszek különféle rendezvényeken.

– Egy évvel ezelőtt csatlakoztál a színészekhez is. Ott milyen közeg fogadott?

– Fiatalabb koromban néhányszor átfutott az agyamon a gondolat, hogy szívesen kipróbálnám magam egy színházi szerepben. Mivel azonban ez a világ elég távol állt tőlem, esélyét sem láttam annak, hogy valaha is lehetőségem lesz rá, így a gondolat teljesen feledésbe merült. Aztán a múlt év elején felhívott László Sándor rendező úr, és elmondta, hogy az amatőr társulattal előadást készít, amelyben az egyik karakter szerepét kellene eljátszanom. Először azt hittem, ez valami vicc, és nem is mertem elvállalni. Pár nap elteltével azonban annyit kértem, hogy betekinthessek a szövegkönyvbe, vagy legalább beleolvashassak, hogy miről is szól a darab. Nagyjából egy hét múlva végül vettem a bátorságot, és bementem a színházba egy olvasópróbára, hogy kicsit körvonala-zódjon bennem, miről is lenne szó. Megismerkedtem a társulat tagjaival, akik egytől egyig fantasztikus emberek. Meséltek a tapasztalataikról, élményeikről, és rengeteg bátorítást kaptam tőlük. Ez volt az a pont, amikor már nem volt kérdés, hogy belevágok, és egy újabb élménnyel gazdagodom ezen a téren.

– Az első feladatod egy főszerep megformálása volt a Portugál című darabban. Ezzel hogy birkóztál meg?

– Minden tekintetben hatalmas falat és óriási kihívás volt számomra. Azt sem tudtam, hogyan kell megközelíteni egy karakter megformálását. Aztán lassan megismerkedtem azokkal a lépésekkel, amelyek átszövik az egész folyamatot. Az olvasópróbák, a szövegelemzés, a jelenetek részenkénti feldolgozása maga volt a varázslat. Nagyon élveztem. Természetesen rengeteg nehézséggel is szembesültem a próbafolyamatok során. Sosem voltam az a típus, aki könnyen tanul szöveget, és nem tartozom azok közé sem, akik könnyen megnyílnak. A gondolat, hogy „kiállok, és nagyon rosszul fogom csinálni”, a mai napig rossz tulajdonságom, amelyet a legnehezebb legyőznöm. Sosem tudtam igazán jól értékelni

a saját munkámat, de szerencsére a társulattól és a közönségtől is pozitív visszajelzéseket kaptam, ami további erőt ad.

– A darabbal megnyertétek a tavalyi szemlét. Neked milyen élmény maradt meg a bemutatkozásról?

– Minden új dolog, amelybe az ember belekezd, és amely valamilyen szinten eredményesnek ígérkezik, hatalmas élményt jelent. Ez az élmény teljesen új perspektívát nyitott meg az életemben. Hasonlóképpen éltem meg ezt a szereplést is, mint amikor először énekeltem nagyobb színpadon. Nagyon izgultam, de számomra továbbra is a részvétel a legfontosabb, bárhol járok. Újoncként természetesen a csapat gyengébb láncszemének éreztem magam, mégis rendkívül büszke voltam mindenkire. Az pedig, hogy megnyertük az Amatőr Színjátszók Találkozóját, különösen kedves emlékként marad meg bennem.

– A nagyszüleid éveken keresztül oszlopos tagjai voltak az amatőr színjátszók csapatának. Az ő lelkesedésük szerepet játszott abban, hogy hozzád is közel áll a színpad?

– Amióta az eszemet tudom, sajnos ők már nem voltak aktív tagjai az amatőr színjátszó csapatnak. Párszor beszélgettünk ezekről az élményekről, viszont akkor még nem igazán értettem, mekkora jelentősége és értéke volt mindennek az életükben. Egyszer volt alkalmam élőben hallani őket énekelni, amikor a színház 50. születésnapja alkalmából felléptek 2005-ben. Ezen kívül csak videókazettán tudtam visszanézni egy-két fellépésüket. Nem mondanám, hogy az ő lelkesedésük vezetett volna engem erre az útra, mert önszántamból indultam el ezen a pályán. Inkább úgy fogalmaznék, hogy a zeneiség iránti érzékenységet és némi képességet örökölhettem tőlük.

– Az idén is vállaltál szerepet az új darabban. Milyenek most a próbák? Mi a legnagyobb feladat a csapatnak?

– A Rómeó és Júlia című zenés előadás színterem mindannyiunk számára hatalmas kihívás. Nagyon megörültem, amikor ezt a darabot kaptuk, mert a musical változatból merítünk, ami különösen izgalmassá teszi a próbafolyamatokat. Az előadásban némi koreográfia és szinkronizált mozgások is helyet kapnak, így még nagyobb odafigyelést igényel mindenki részéről. A csapat legnagyobb feladata, hogy azonosan gondolkodjunk és lépünk az adott helyzetekben, hogy minden apró részlet a helyére kerüljön. Ha a végén sikerül mindent ösz-

szhangba hoznunk, szinte biztos vagyok benne, hogy a közönség igazán élvezetes előadást láthat majd.

– A munkáddal hogyan tudod egyeztetni a próbákat?

– Rendkívül nehéz, sok kihívással és lemondással jár ez az egész folyamat. A logisztika talán az egyik legnagyobb akadály nekem, hiszen a médiában dolgozom, amelyben a munka hétvégén sem áll meg. A próbák általában estefelé zajlanak, de így is van, amikor késve érkezem, vagy a rosszabbik esetben egyáltalán nem tudok részt venni rajtuk a munka miatt. Ahogy közeledik a bemutató, az utolsó 2-3 hétben szinte naponta vannak próbák, ami valamennyire megkönnyíti, hogy ne maradjak le a próbafolyamatokról. Ilyenkor mindenki igyekszik a lehető legtöbbet kihozni magából, hogy a bemutatóra minden a helyére kerüljön.

– Milyen párhuzamot vonnál a zenélés, a színjátszás és a munkád között?

– Mindhárom tevékenység közös pontja, hogy emberekkel kell együtt dolgozni, csapatban kell alkotni valami olyat, ami mások szórakoztatására vagy informálására szolgál. Legyen szó színházról, médiáról vagy zenéről,

mindhárom területen kulcsfontosságú az együttműködés, az alkalmazkodás és az egymásra való odafigyelés. A legfontosabb, hogy mindhárom területen emberek maradjunk, közösséget építsünk, jó csapattársak legyünk, és közösen hozzunk létre valami újat. Ez az, ami igazán értékké teszi ezt a munkát, és amiért érdemes minden kihívást vállalni.

– Mit üzennél a fiataloknak? Miért jó csatlakozni a színjátszókhöz?

– Nem kell megijedni az újtól. Úgy gondolom, hogy olyan dolgokat is érdemes kipróbálni, amelyekben nem vagyunk biztosak, hogy menni fognak. A rossz élményekből is csak tanulhat az ember. Szerintem mindenki a lelke mélyén vágyik arra, hogy valamilyen közösséghez tartozzon, és ezek a tevékenységek ebben rengeteget segítenek. Az amatőr színjátszáshoz való csatlakozás szerintem kortól független. A legfontosabb, hogy ilyenkor új embereket és új helyzeteket ismerünk meg, sőt, nagyon gyakran magunkat is jobban megismerhetjük általa. Szóval gondolkodás nélkül ajánlom mindenkinek, hogy bátran vágjon bele.

Tóth Dianna

Azok a könnyű műfajok

Ünnep, amikor színpadra léphetek

Látogatóban Pál Máriánál, a temerinek csalogányánál

– Miért (nem) szeretjük az operettet? – A tévé szilveszteri műsorában is föllép

Nem szólíthatom így: „Hello, My Fair Lady”, vagy „Szervusz, Szilvia!”, vagy „Üdvözlöm, Marica grófnő!” De Temerinben – pontosabban: a Vajdaságban – mindenki ismeri Pál Máriát, akit nemes egyszerűséggel Marikának becéznek, a robbanékonyágában is mindig visszafogott, mértéktaftó énekesnő és amatőr színész. Sosem volt hajlandó a dobogón, a mikrofonok előtt mézeskalácsbabát domborítani, s amúgy magyarosan olvadni. Többektől hallottam, hogy mindig volt annyira karakteres és jellegzetes, hogy egyetlen rajongója sem várta: lépjen színpadra rózsaszínű masnival a hajában. Még akkor sem, ha az operettben – Mária örömmel énekel Kálmán Imre és Lehár Ferenc dalait – sok a fény, a csillogás.

Nem mondja, hogy szélesebben halad vele a művészet és annak nyomában a siker. Nehéz megmaradni ezen a szélsőséges hullámvasúton, s ő mindig volt annyira józan és érett, hogy tudja: nincs ok itt, nálunk, magaslati elragadtatásra. Elég a szép és tiszta hang. Az emberi, az asszonyi és – persze – az énekesi. Ezt a hangot a szűnni nem akaró, csöppnyi, fellépés előtti lámpalázzal – amely a tehetséget folyton ösztönzi – tartja rendben. Rendelkezik valamiféle copyrighttal: minden jog fenn-tartva Máriának.

*** Így van-e, Mária?**

– Nagyon furcsán érzem magamat mostanában. Már-már azt hittem, hogy a műkedvelőkkel senki sem törődik. Köszönöm önnek és a lapnak a figyelmet. Igen, ma már nem törődik senki semmivel. Se a felebarátával, se a munkájával. Megtapsolnak – igaz –, de azzal aztán kész is minden. Már nem élünk örömszágban, mint azelőtt. Még a sok szabadidő sem boldogítja az embert. S itt van századunk legfőlösegebb találmánya: a számítógép. Tragikusnak érzem, hogy a telefonszámla alapján megállapítható: mikor kivel és mennyi ideig beszélgetett telefonon az ember.

*** Tele van aggodalommal?**

– Hát... régebben néha korá reggel kezdődtek a próbák. Akár azt is mondhatom, hogy a szteppcipők kopogására ébredtem s arra, hogy Szabó Péter, a mi örökös tagunk, megannyi szindarabnak és műsoros estnek a rendezője, bonvivánja és táncos-komikusa megskáláztatja az énekeseket, engem is. Derékhajlás, lábemelés, rugózás, egy-kettő, há... négy. A műszakiai előkészítik a színpadot; a büféből, a színpad mögül, mint áldozati szertartás füstje, frissen főzött kávé illata terjeng. A temerini Szirmai Károly ME otthona a szórakozni vágyók zarándokhelye volt, esténként hétszáz (!) néző zsúfoltódott be a nagyterembe. És mindenki tapsolni akart, újráztatni a dalokat. Itt mindenki élni és örülni akart.

*** Izgult-e a föllépések előtt?**

– Mindig tele voltam, tele vagyok ma is izgalommal, félelemmel. Különösen az első taktusoknál szorongok, később aztán magával sodornak a többiek, elsősorban, persze, a muzsika, és belefeledkezek a műsorba. Egyébként újdéki „nagy lány” vagyok – 1968-ban születtem –, s a tartományi székvárosban végeztem a tanulmányaimat, majd közlekedési iskolába iratkoztam be, s most kapaszkodjon meg, Zoltán...

*** Megtettem...**

– A szakmámat tekintve ugyanis mozdonyvezető vagyok. Ezért lett a csöppnyi Nagylányból – édesapámat Nagy Istvánnak hívják – olyan énekesnő, operett-dalok és magyar nóták előadója, aki – bizony – néha szorong, és remegő lábbal áll a színpadon, s aki azért mégis (ki merem mondani) primadonna lett, mert megnyerte az Aranymikrofont is.

*** Erről is mesélhetne egy kicsit...**

– Az úgy volt, hogy a siker teljesen fölszabadított, minden görcs elmúlt, már akkor sem ingott meg az önbizalmam, amikor a nálunk vendégeskedő Hernyák György fölléptetett a Vásári komédiában. Igaz, a dolgok nem mentek simán, mert akkor még, énekesnői pályafutásom

kezdetén, elég gyatrán beszéltem a magyar nyelvet (mint sok más újdéki is). Egy barátom figyelmeztetett: ne motyorásszam, hanem beszéljem szabatosan és tisztán az anyanyelvemet, s mivel nagy volt bennem a bizonyítási vágy, akár a Pygmalion virágáruslánya, nyelvleckelet vettem. A férjem, Pál Tibor, a művelődési egyesület aktivistája, volt elnöke, mostani alelnöke, mindig mondta: „Mielőtt kánkános, revüs lábad a magasba lódtanád, mielőtt elénekelnéd azt, hogy »Emlékszel még...«, tanuld meg ősed nyelvét!” Azt hiszem, azóta meg is tanultam.

*** Hadd bővítem a sikerlistát: érmelet nyert a VIVE-versenyen, az RTS szolista lett, az Újdéki Rádióban több felvételt készített, sőt önálló tévéműsora is volt. De hát hol és mikor kezdődött a gazdag pályafutás?**

– Először tizennégy évesen léptem föl az újdéki Petőfi Sándor ME színpadán: magyar nótákat énekeltem. Nemsokára a Zéleznicar ME szolista lettem, itt is magyar nóták és csárdások szerepeltek a repertoáron. Most már hivatásos muzsikusokkal „dárdóztam”. A vasutasokkal végigcsámorogtam az egész országot, de vendégszerepeltünk Svájcban, Liechtensteinben, Magyarországon, Németországban, Olaszországban, Franciaországban is. És minek tagadnám: mindenütt úgy énekeltem, olyan fölszabadultan, mint akinek nincs titka a szíve függőre mögött. A Zéleznicar nevezett be a temerini Aranymikron vetélkedőre, amelyet a helyi rádió és a belgrádi Jugodisk szervezett 1987-ben. Első díjat nyertem a **Fa leszek,**

ha fának vagy virága című magyar nótával. Ezután a ljubljani Helidon lemezkiadónál elkészült az első kazettám, természetesen: magyar nótákkal. Azután jött a debelyacsai VIVE, meg a többi bemutatkozás. Tudja, ha szeretnek, akkor nem bánom, ha agyonhajszolnak. De hát azt is megemlítem, hogy több, mint tíz évig énekeltem az újdéki városi énekkarban. A néhai Hercsik Róbert kamarytól tanultam a légzés- és hangképzés-technikát. Ha valaki még nem tudná: mezzoszoprán a hangszínem.

*** És hogy állunk az operettel?**

– Jaj, az operett! Lehet, hogy az operett bárgyú műfaj. Tudom, hogy megvetően szólnak róla. De hát az operett célja a gyors örömszerzés. Azt mutatja, ami élvezetes, és nem föltétlenül azt, ami művészi. Nem jó, ha csupán aranyos és „gemütlích”, ha fudoklik a naftalinos szentimentalizmustól. De jó, ha cinikus és rámenős, agresszív – akkor nézhető és megtapsolható. Én is ilyennek szeretem. Vonz, persze, a musical is. Viszont operettet és musicalt énekelni szörnyen nehéz. Mindent szabad ezekben a műfajokban, csak rosszul énekelni nem, mert akkor elviselhetetlen az egész.

*** Ilyenkor, a tél kezdetén, mit csinál a primadonna? A műsoros estek, színelőadások – tudtommal – Temerinben is megirgultak, Szabó Péter, a rendező is betegeskedett mostanában...**

– Azt nem mondhatom, hogy szerelmes vagyok még a kék égbe is. Elégge elromlott az életünk. De azért számomra mindig akad munka, s ettől mégiscsak jól érzem magam. Elfogadtam az Újdéki Rádió ajánlatát: a stúdióba hívnak, hogy Karády Katalin- és Doris Day-számokat rögzítsünk hangszalagra s musicaldalokat. Ez utóbbi művésznőtől az Újdéki Televízió mostani szilveszteri műsorában is énekelek egy-két dalt. A többnyire angol nyelvű songokhoz már írják a magyar változatot. Ebben a műfajban is lehet lubickolni, s lebukni egészen a tiszta fővenyig. Ez a muzsika elringat...

*** Na és a színpad, Mária?**

– Persze, vissza illene állítani a színház rangját és becsületét. A vezetőség most erre törekszik, és teljes szívből kívánom, hogy sikerüljön neki. Addig is türelmetlenül várom a harmadik csöngetést, amely a rivaldára szólít!...

BARÁCIUS Zoltán

20 / 1999. DECEMBER 30.

Ünnep amikor a színpadra léphetek. Családi Kör, 1999. december 30.

Visszatért a Liliomfi Színjátszó Csoport

Társadalmi tükörrel érkeztek a szenttamásiak

A szenttamási amatőr színészek a koronavírus-járvány óta nem jártak a Színjátszó Találkozón. Az idén azonban megtörtént a lassan öt éve vastagodó jeget, és újult erővel, friss lendülettel érkezett meg Temerinbe a Liliomfi Színjátszó Csoport. Előadásukban egy pillanatképet jelenítenek meg a vajdasági magyar valóságról. A Dél-pannoniai mozaik című darab tulajdonképpen egy tükörkép a mindennapjainkról. A komikumot kiragadva, de ugyanakkor a társadalmi nehézségekre is rávilágítva gondolkodtatják el a közönség soraiban ülőket.

A társadalmi dráma feldolgozása ismeretlen terep volt a színészek számára, de ahogyan a rendező, **Tóth Dániel** fogalmaz a csapat odaadása végül meghozta az áttörést. – Az előadás egy társadalomkritika, egy keresztmetszet a vajdasági életéről. Nem próbál szépíteni, és nem is igazán a szép dolgokat mutatja fel, hanem megpróbál szembesíteni a hibákkal. A politikát kerülve művészi szempontból vetíti elő a témát a darab. Benne van Szenttamás hangulata, de mivel Szenttamás és a vajdasági átlag között nincs nagy különbség, egy vajdasági kritika is egyben, amit mindenki magáénak érezhet. A kritika mellett sok minden más is helyet kap az előadásban. Kiemeli például, hogy a magunk hibáival, tökéletlenségünkkel egy színfoltja vagyunk a világnak. Mi vagyunk a vajdasági magyarok, és ettől vagyunk egyediek, amire büszkének kell lennünk – mondja a rendező, aki a színészekkel folytatott beszélgetéseket követően látott neki a mű megírásának. – A darab írásakor figyelembe vettem, hogy sokan tapasztalatlanok még a színjátszás területén. Úgy alakítottam a szöveget, hogy a szövegtanulás ne eméssze fel a színészeket és közben az alakításokban is elmerülhessenek. Ami a próbafolyamatokat illeti, többekkel az alapoktól kellett indulnunk. A színpadon való viselkedést és magát a munkához való hozzáállást is meg kellett szokniuk, de nem éreztem ellenállást, borzasztóan hálás vagyok a csapat odaadásáért. Noha kezdetben kicsit ódzkodtak az újdonságtól, mostanra megjött az áttörés és élvezik, hogy a szokványos előadások helyett most új vizekre eveztek – fogalmazott a rendező. **Tóth Nikolett**a korábban a társulat több előadásában szerepelt már, az új előadás kihívásainak is kíváncsian vágott neki. – Az előadásnak az a különlegessége, hogy itt mindenki

saját magát játssza. Nincsenek külön szerepek. Karaktereket kell megformálni. Van olyan jelenet például, amiben saját magamat játszom, de van olyan is, amiben egy öregasszonyt alakítok. A rendezőnk nagyon jó tanácsokkal látott el bennünket, ez pedig sokat segített abban, hogy megoldjuk a ránk háruló feladatokat és egyre jobbak váljunk. Jól összekovácsolódott a csapatunk, és mindenki igyekszik a tőle telhető legjobbat nyújtani. Nagyon aktuális előadásnak tartom a miénket, aki megnézi, biztosan felismeri a vajdasági falu szépségeit – mesélte az amatőr színész. Szenttamáson a Vajdasági Népek és Nemzetiségek Hagyományápoló Klubja fogja egybe a színjátszókat. **Robotka Angéla**, az egyesület elnöke elmondta, hogy néhány éves szünet után a szeptemberben újraalakult Liliomfi Színjátszó Csoport ismét fellendítette a színjátszást a településen. – Magát az előadásunkat is azal kezdjük, hogy én, mint az egyesület elnöke elmondom, milyen nagy örömmel tölt el, hogy újraéledt a színjátszás Szenttamáson. A megszokott vígjátékok után nagy váltás volt nekünk az új előadás, de ahogy haladtunk előre, és dolgoztuk ki az apró részleteket, mindenki nagyon megszerette a saját jellemét és szerepét. Úgy látom, hogy azok a fiatalok, akik most csatlakoztak a társulathoz, szintén jól érzik magukat a darabban. Nekem pedig az a legfontosabb, hogy a csapatban mindenki megtalálja a helyét. Volt egy kis félelem bennünk a bemutató előtt, mert tulajdonképpen egy tükörképet mutatunk a társadalomnak, ami nem minden esetben tetszhet a közönségnek. Szerencsére nagyon sok pozitív visszajelzést kaptunk, és abban bizakodunk, hogy ez Temerinben is hasonlóan lesz – osztotta meg reményeit az egyesület elnöke.

Tóth Dianna

Ma a Találkozó színpadán

Elsőbálozók és egyesülők

A mindenféle topolyai Mosolycsalók egyesültek, és nagy számban, mondhatni tömegesen érkeznek ma Temerinbe. Célszerű is ez a tobzódás: a dzsungelben ugyanis megannyi állat tanyázik, köztük pedig vérmesek is vannak, még szerencse, hogy a biztos távolból nézhetjük őket. A zombori társulat pedig először érkezik a Találkozóra, de rögtön diszköröket fut; ezt nevezem én látványos belépőnek!

Topolya Község Művelődési Háza, Mosolycsalók

12 éve aktívan működik a Mosolycsalók gyermekcsoport, amelyből tavaly kinőtt a Fosszilis Mosolycsalók középiskolás csoport, valamint utánpótlás csapat is Liliputi Mosolycsalók néven. Számos díjat, elismerést kapott a két idősebb csapat a hosszú évek folyamán, a legtragosabb a tavalyi Bambach Róbert-díj az Amatőr Szemlén, a Weöres Sándor országos versenyre való háromszoros kijutás, valamint az arany minősítések. Emellett számos színészi díj, legjobb előadásért, összjátékért való díj a tartományi megmérettetéseken és a különböző színjátszó fesztiválokon. A csapatok külön-külön is igen lelkesek, de az összevont nagy csapat (vendég-színésszel bővülve, aki a felnőtt Mauglit alakítja) lelkesedését már messziről lehet hallani. Hangosak, ügyesek, vidámak és nagyon összetartóak.

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

2024 – A zsűri a legjobb új formákat kereső produkció díjával, a Bambach Róbert-díjjal tüntette ki Topolya község Művelődési Háza keretében alakult Fosszilis Mosolycsalók társulatot Eugène Ionesco *A kopasz énekesnő* ellenszínművének színpadra állításáért. Az előadás rendezője Jankovics Andrea

2024 – A zsűri a legjobb női főszereplőnek járó Ferenczi Ibolya-díjat Kovács Nemes Katának, Topolya község Művelődési Háza Fosszilis Mosolycsalók társulatának tagjának ítélte oda *A kopasz énekesnő* című előadásban nyújtott kiváló alakításáért, Kovácsné szerepének megformálásáért

2024 – A zsűri a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház különdíját – vendégszínházi lehetőséget a színházban – Topolya község Művelődési Háza Fosszilis Mosolycsalók társulatának adományozza Eugène Ionesco *A kopasz énekesnő* ellenszínművének színpadra állításáért

A Mosolycsalók bemutatja:

Dés László-Gesztli Péter-Békés Pál: *A dzsungel könyve* (75')

Zenés játék

Rendező: Jankovics Andrea

Koreográfia: Magyar Zsófia

Díszlet: Budinčević Krisztián

Műszaki munkatárs: Huszár Attila és Boros Gábor

Női szabómester: Dudás Tatjana

Szereplők:

Felnőtt Maugli, Maugli apja – Bába Kristóf

Gyermek Maugli – Zakinszky Emina

Felnőtt Túna – Kovács Nemes Kata
 Gyermekek Túna, Csil – Vitomirov Nina
 Bagira – Ularik Réka
 Balú – Fekete Zsófia
 Sir Kán – Benei Rebeka
 Ká – Tomik Enikő
 Csil – Pavlukovity Nikoletta
 Akela – Pletikoszity Janka
 Asszony – Ularik Emese
 Asszony – Tomik Eszter
 Asszony – Mák Dorottya
 Asszony – Kubik Regina
 Asszony – Barna Zsanett
 Buldeo – Mendrei Ákos
 Vérfarkas, vadász – Tomik Réka
 Éhfarkas, főmajom – Mentus Dorka
 Csil, főmajom – Lackó Léna
 Csil, főmajom – Tóth Blanka
 Csil, főmajom – Pátyerkó Dóra
 Csil, Gyászfarkas, főmajom – Tomik Dorka
 Csil – Homogyi Heidi
 Kisfarkas – Dudás Lilla
 Majmóca – Kopilovics Gréta
 Farkas – Nagy Torma Natasa
 Furkófarkas, Vadász – Fekete Bianka
 Majmóca – Jakab Jázmin
 Majmóca – Tóth Lilla
 Kisfarkas, Majmóca – Bednárk Biborka
 Majmóca – Vitomirov Mia
 Kisfarkas, Majmóca – Benda Bianka
 Kisfarkas, Majmóca – Fekete Kata
 Majmóca – Kovács Dóra
 Majmóca – Uglár Annamária
 Majmóca, Vadász – Pressburger Ádám
 Majmóca, Vadász – Vass Máté

Majmóca, Vadász – Szabó Szabados Zsigmond
 Vadász – Horkai Áron

Magyar Polgári Kaszinó Színjátszó Szakcsoportja, Zombor

A társulat tavaly alakult és ez lesz az első bemutató.

Magyar Polgári Kaszinó Színjátszó Szakcsoportja bemutatja:

Dušan Kovačević: *Maratonfutók díszköre* (70')
 Fekete vígjáték

Rendező: Ralbovski Csaba
 Rendezőasszisztens: Galac Ódri Beáta, Rezicska Károly
 Díszlet: Ralbovski Csaba, Rezicska Károly
 Jelmeztervező: Galac Ódri Beáta
 Zenei asszisztens: Juhász Raffael
 Technikai munkatárs: Szabó Zsolt

Szereplők:

Maksimilijan Topalović – Szabó Árpád
 Aksentije Topalović – Dunai Dénes
 Milutin Topalović – Galac Ódri Beáta
 Laki Topalović – Rezicska Károly
 Mirko Topalović – Juhász Áron
 Kristina – Juhász Emma
 Đenka Đavo – Beck Erik
 Bili Piton – Kószó Lidia
 Olja – Bujisity Teodóra
 Sugo – Rezicska Rozmari

12 éven aluliaknak nem ajánlott

„Ha abszurd, miért nem abszurdabb, ha nem abszurdabb, akkor hogy abszurd?”

A szenttamási Liliomfi Színjátszó Csoport zsűrizése

A szenttamási Vajdasági Népek és Nemzetiségek Hagyományápoló Klubjának Liliomfi Színjátszó Csoportja egy kortárs előadással érkezett a szemlére. Tóth Dániel, az írója és rendezője a *Dél-pannóniai mozaik (Üdvözlét Szenttamásról!)* című előadásnak.

Az értékelést dr. Góli Kornélia kezdte meg. A gratulációk után elmondta, örül a közös munkának Tóth Dániellel, örül annak a vállalásnak, hogy a minket körülvevő valósággal foglalkozzanak, ám a műsorfüzetben mást fogalmaztak meg az előadás leírásában. Az előadás a vajdasági magyar valóságról szól, azt mintegy karikatúraként felmutatva, ám felvetődött benne a kérdés, minek a kritikája is ez a darab, hisz túl sok mindennek akar kritikája lenni. A szöveget előzetes beszélgetések után írta meg Dániel.

„Örültem, hogy olyan keretet fogok látni, hogy színházi próba, jöttetek, újra akarjátok indítani a hagyományt, miközben azt is leépítitek, hogy nem lesz olyan, mint régen. Először azt hittem, ez lesz a keret. De utána úgy láttam, különálló részek vannak, amik mégis összekapcsolódnak, nem tudott olyan módon vezetni, hogy a végén egy kerek egészé álljon össze a fejemben az előadás. Ha az a szándék, hogy nem kell, hogy összeálljon, az is oké, de néha visszautalt egy-egy jelenet az előzőre” – mondta Kornélia, majd erre példának hozta, amikor a férfiak elvonulnak saját színházat csinálni, s visszajönnek a részeges jelenetben, így a néző azt gondolja, hogy ez az, amit ők ketten csinálnak, mint színház. Az első, gyűlésszerű jelenetből hiányolta a viszonyrendszerek továbbvitelét, amit csak felmutattak, aztán elefejtődött, pedig jól lehetett volna játszani vele.

„A következő jelenetben párhuzamosan zajlik a válás, valamint Pista és Angéla (**Robotka István, Robotka Angéla**) jelenete, ami egy intim pillanat, de ezzel elveszíti a jelentőségét a szerelmi jelenet. Megvan a párhuzam, csak nem indul el, hogy a jó és rossz ellentétpárt nézzük éppen, s a gitározásnak sem volt meg a vége, egyszer csak visszamentek a színpadra, definiálni kell mit is akarunk ezzel a kettőssel. A részeges jelenet rendkívül jópofa volt, s jól is csináltátok, szórakoztató, sokszor a kortárs színház problémájaként felmerülő csúnya beszédből itt jelenet

született. Lehet kritika, karikatúra, s mindezek ellenkezője is” – fejtette ki Kornélia, majd problematizálta, hogy megjelennek sztereotípiák, amikben elmennek a végletekig, de nem történik meg ennek feloldása, nem kapunk választ arra, hogy ezzel mit is akarunk. Csak egy mozaik? Ha az, akkor viszont az összes jelenetet úgy kellett volna használni. Az építkezés felé hajlik, de megmarad a kettő között.

Az öregasszonyok jelenetét megdicsérte, nagyon jópofa volt a szöveg, s ahogyan tyúkollá változnak, a zsebekből kihulló tollakkal, különösen humoros volt.

„A műsorfüzetben azt írtátok, hogy az előadás apolitikus, de egy szendvicset, egy lerobbant hotel átadóján nem lehet nem politikusan értelmezni jelen pillanatban. A hotel egyébként jó ötlet, de nem tudom mi a vége. Ha minden rossz, az ollók, nincs pezsgő, és elhangzik, hogy elmegyek haza, a tévé legalább működik, akkor lehet ez a jelenet vége is. Meg kell találni a csattanókat a mozaikokban, ott van vége, s jön a következő mozaikrész” – javasolta.

Az előadásba bekerül a kortárs színház kritikája, kérdésként merült fel benne, hogy a vajdasági magyar színház kritikája ez vajon? Hisz sem dramaturgiai, sem színházi értelemben nem tudta úgy értelmezni, hogy az egész színház rossz. Melyik pontja rossz? Nem jutottak el

a dolgok oda, hogy egy értelmezést alakítson ki a fejében.

A Gion Nándorról szóló jelenetről elmondta, azzal, hogy a felvétel közben papírokat dobálnak szét, felmerül mire utalnak ezzel: a hagyaték elherdálására, szétszórására vajon? Vagy csak jól néz ki? Itt is olyan színházi gesztussal éltek, ahol a néző nem tudja eldönteni, hogy milyen irányban értelmezze.

„A színpadon látunk egy nagy asztalt, székekkel, amit csak az első jelenetben használtak, azt érzem később inkább hátráltat benneteket a mozgásban és a színpadi létezésben. Az előadás végén elhangzik egy magyarázat arra, mit is láttunk. Ilyenkor mindig azt gondolom, hogy ha nem sikerült elérni, hogy addig a pontig erre rájöjjenek, és magyarázni kell, akkor az probléma. Ezt érdemes átgondolni szükséges-e egyáltalán – zárta mondandóját Kornélia, majd elmondta azért tudta ezt mind elmondani, mert egy nagyon mai, kortárs, izgalmas formához nyúltak, így fel is kínálták a terepet a szörszálhasogatásra.

Szabó Regina következett a hozzászólók sorában, aki szintén gratulált a csapatnak, majd Kornéliához hasonlóan ő is a kaoszt emelte ki elsőként, amit sokszor nem tudott értelmezni, így egy idő után fel is adta, hogy megfejtse, melyik mozaikrész mit jelent.

„Az elején elhangzik, hogy mindenki saját magát fogja játszani az újraalakuló színjátszó csoportban. Itt elkezdtem írni az észrevételeim, hisz a színházban ez az egyik legnehezebb feladat, saját magad játszani, de a következő jelenetben már nem ez történt, hisz karaktereket játszottatok” – mondta.

Regina kérdésére válaszolva Dani a szövegről elmondta, az ötletet ő hozta, a próbákön először beszélgettek az életükről, Szenttamásról, ezekből írta meg a jeleneteket.

Erre reflektálva Regina elmondta, a végén hiába volt szépen elmondva, hogy miért csinálták az előadást, nem tudott vele azonosulni teljesen, mert nem ilyen fekete a hozzáállása.

„A szövegek frappánsak voltak, szeretem a fekete humort, a groteszk világot, a tyúkólos történetet is szerettem, én eltoltam volna még jobban groteszkbe, fokozódhatott volna. A válás-házasság párhuzamát sem értettem, ráadásul csak a végén halljuk a hangfelvételt a házasság intézményéről, elgondolkodtam, hogy miért nem fordítva történik, ezzel felvezetnétek, ami történni fog. A kavalkádban elvesztettél, nem tudtam mi az a nyelv, amiben értelmezni kell, hisz mindig bejött egy újabb. Túl nagy skála volt számomra, azt hiszem. Mindegyiket értettem, de nem volt meg az íve” – fejtette ki Regina.

Ezután további apróságok javítására hívta fel a figyelmet, miért kerül egy banán a színész ke-

zébe, ha nem kezd vele semmit, miért kerül be a víz, a gyümölcs az asztalra, vagy hogy amikor nagyon kell a mosdóba mennie a szereplőnek, az nem múlhat el egy pillanat alatt, s ahogyan a hátfájós totyogós öregasszony sem pattanhat fel ültéből a következő pillanatban, vagy ha igen, azt el kell túlozni.

A következő kérdése a felvett részekre vonatkozott, hogy miért maradtak benne hibák. Dani elmondta ez szándékos volt, ezért vállalták fel a sugók aktív jelenlétét is. Úgy érezte, vannak olyan dolgok, amik így is, úgy is hibaesedékesek, akkor inkább megerősíti őket.

Regina ehhez annyit fűzött hozzá, hogy talán jobban működne, ha saját szavaikkal, élőben előttünk mondanák el ezeket. Számára a hotel átadásának jelenete volt az előadás leggyengébb pontja, hisz nem vitték végig, sok mindent kellene még csiszolni rajta. Kiemelte, hogy nagyon szerette, hogy kortárs színházi formához nyúlt a csapat, s aktuális témákat dobott fel, de nem gondolkodtak el eléggé ezeken, pedig a kortárs színháznak ez lenne a lényege. Az, hogy görbe tükröt toljon a néző arcába, elgondolkodjon azon, milyen is az élete itt, Vajdaságban.

„Az otthonról szóló monológot szívesen megnézném úgy, hogy a szereplő a saját szavaival mondja el, így túlságosan érződött rajta, hogy meg van írva. De volt egy pillanat, amikor a színésznő lenézett a kezére, ez nagyon őszinte volt, ebből igényeltem volna többet” – zárta sorait Regina, mely gondolatot később **dr. Mezei Kinga** is megerősítette, aki itt vette át a szót, s elmondta Pistáékat régóta követi, s Dani munkájával tavaly a szenttamási gyerekcsoportnál már találkozott, amit nagyon szeretett, most azonban voltak problémái a rendezői megoldásokkal.

„Számomra nagyon kaotikus volt műfaji, játéktípusi és dramaturgiai értelemben is. Nem találtam meg a kapcsolódásokat a jelenetek között bármennyire is próbáltam megfejteni miért így szerkesztetted, miért csapongtál a stílusok között, hozzám nem jutott el minden” – indította, majd ő is kitért a hangfelvételek problematikájára, ahol benne maradtak a hibák. „Először arra gondoltam, hogy kint mikrofonba olvassák, idegesek és tévednek. Aztán a visszajátszásoknál rájöttem, hogy nem így van. Ha egy buktát elsőzők, és utána beledobok még egy kiló sőt, hogy felerősítsem, akkor ehetetlen lesz, nem oldom meg a helyzetet. Annak akkor konkrét szándéka kell legyen, a végén rá kell jönnöm miért hibás.”

Tóth Dani elmondta, szeretett volna kipróbálni különféle színpadi megoldásokat, amik ezek szerint nem érték el a tervezett hatást, ezért nagyon jók számára ezek a visszajelzések. Kinga véleménye szerint az alternatív színház nem arról szól, hogy mindent bele lehet pakol-

ni, épp ellenkezőleg. „Hogy egy kortárs előadás eljusson a nézőig, az nagyon nagy meló. Sokkal rejtettebb üzeneteket próbálsz átadni elvetemültebb eszközökkel, mint egy népszínműben, amivel a néző megy, hisz ismerősek számára a karakterek, a történet. Itt nagyon pontosan le kell tenni pontról pontra miért csapongok műfajilag, játékstílusilag stb.”

Az előadás elején megjelent az első két szereplő a színpadon, erős színpadi jelenléte látott, s mivel akkor még nem tudta mi is fog történni, csak azt, hogy két ember között valami izgalmas dolog zajlik, volt benne egy várakozás, ami jó.

„Saját magunkat játszani, azaz privát emberként működni a színpadon nagyon nehéz játékstílus, ennek mesterei Pintér Béla, Mundruczó Kornél, Urbán András. Úgy létezni, úgy csinálni, mintha nem a színpadon léteznénk. Itt nem történt meg, inkább voltak önmagatok karikatúrái, ami szintén működhet, de akkor azt még jobban fel kell nagyítani” – mondta.

„Nagyon szerettem Martin (**Zsellér Martin**) figuráját, illetve Pista és Martin részeges jelenetét. A válásos jelenetnél nekem is hiányzott volna egy erőteljesebb kontrapunkt, s amikor elhangzik, hogy úgy gyűlöllek, húzd rá, majd táncolni kezdenek, nem értettem, hisz lakodalmas táncot láttam, nem egy gyűlöllek táncot. Ha abszurd, miért nem abszurdabb, ha nem abszurdabb, akkor hogy abszurd?” – tette fel a kérdést Kinga. Ő is megdicsérte az öregasszonyok jelenetét, a Parkinson-kóros és a folyamatosan fejét rázó néni különösen szerette, javasolta nyugodtan tolják el még jobban az abszurd felé, hozzanak még extrémebb idős néni típusokat.

Az értékelést azzal zárta, hogy úgy érezte az arcába lett vágva, hogy ezek vagyunk mi, vajdasági emberek, miközben ő sem azt gondolja, hogy ez a vajdasági ember, nem azonosult ezzel a végén. A beszélgetés itt nyílt ki, Dani el-

mondta, lehet, hogy félrement az üzenet, hisz ő sem azt gondolja, hogy csak ez a valóság, inkább, hogy ilyenek is vagyunk, s lehet rossz volt a megfogalmazás.

László Sándor javasolta, hogy legközelebb kérje bátran egy dramaturg segítségét, ha hasonló helyzet merülne fel.

„Voltak hibák, de ez nem a világvége, én is elkövettem annak idején ezt a hibát, azt hittem, hogy én tudom a dramaturg munkáját is. S sokszor tudja az ember, de sokszor nem. Azért kell segítséget kérni, hogy lásd a fától az erdőt, mert lehet, hogy akkor már a próbafolyamat alatt felforrulnak ezek a kérdések, amiken tudsz dolgozni. Mert attól, hogy te és a csapat – akinek elmagyarázol mindent – érti, nem jelenti azt, hogy a néző is fogja. Én az értésnek sem vagyok mindig a híve, nagyon szeretem elhinni a színházat és én ma elhittem a színházakat, azonosulni is tudtam, természetesen nem mindennel, de voltak pillanatok. A nap 24 órájában arra törekedni, hogy boldogok leszünk, s egy színházi előadással is elégedettek legyünk az elejétől a végéig, erre kár számítani. Ha vannak pillanatok, amik találkoznak velem, én azt már szeretem. De figyelni kell az észrevételekre és tanulni belőlük. Szép dolgokat láttam karaktermegformálás terén, a színésznők és a két férfi színész részéről is. Én úgy érzem, hogy színházban voltam, volt értelme a mai napomnak. Ezért gratulálok nektek. S persze, nemcsak ilyen a vajdasági magyarság, te egy görbe tükröt tartottál, de én ismerek ilyen embereket, még ilyenebbeket is. S nagyon dicséretes, hogy nem egy megírt sikerszöveghez fordultatok” – mondta a tanár úr.

Robotka Angéla kért még szót, s elmondta, sok előadásban játszott, de ehhez hasonló kortárs darabban még nem, de mindig vágyott rá, s nagyon élvezte ő is és a csapat is.

Szerda Zsófia

Holnap a Találkozó színpadán

Teljes értékű álmok

A tavalyi nagyikikindai házigazdáknak sikerült kipihenniük a hajtatást, elheverték és félig-meddig már álmodtak is: két csavargóról szóló kortárs darabot mutatnak be a Találkozón. A Marások sem tétlenkedtek – egy modern klasszikussal érkeznek az idei seregszemlére. Tótok és Tótnék, figyelem, figyelem, az Őrnagy közeleg amott!

Április 8., kedd, 17:00

Egység Művelődési Egyesület, Nagyikinda
József Attila Színtársulat
Boldizsár Péter: *Félálmaink* (40')
Kortárs

Rendező: Király Sándor

Az előadásról: A darabban feszes dialógusok, vidám és esetenként drámai szituációk váltakoznak. Két hajléktalan mindennapjairól szól, akik próbálnak legalább pillanatokra kilépni a mindennapi mókuserékből. A két fiatal csavargó olyan dolgokról álmodozik, amelyek nem adatnak meg számukra: saját lakás, fürdőszoba, fehér takaró, jobb élet és nők.

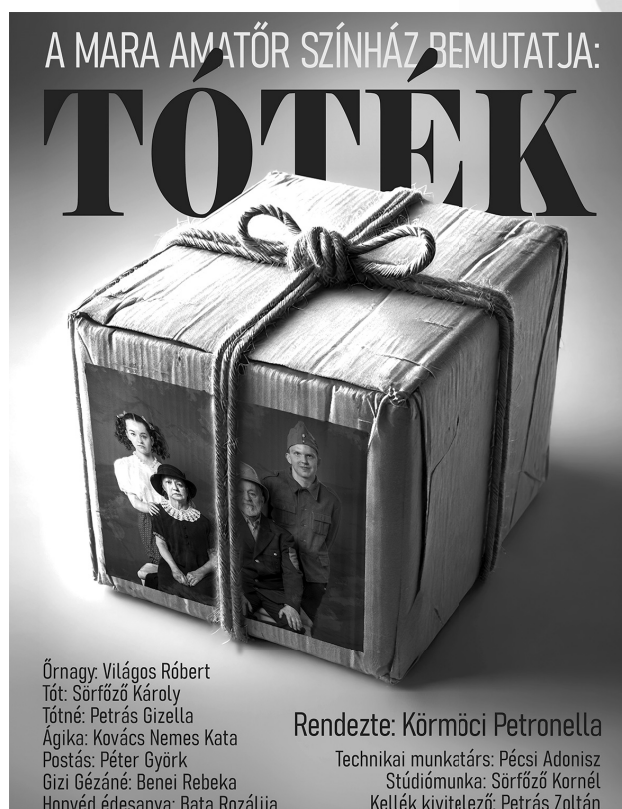
Április 8., kedd, 19:30

Mara Amatőr Színház, Topolya
Örkény István: *Tótnék* (95')
Groteszk vígjáték

Rendező: Körmöci Petronella

Az előadásról: Tót Lajos, a községi tűzoltó fia a fronton teljesít szolgálatot, és a parancsnoka, az Őrnagy két hét szabadságra érkezik a Tótnékhoz, hogy kipihenje a frontszolgálat fizikai, de főleg lelki terheit. Az egész Tót család igyekszik a kedvébe járni, hogy fiúknak kedvezőbb helyzetet teremtsenek. Az Őrnagy ötleteit, szeszélyes kívánságait szó nélkül teljesítik, és ezzel lassacskán teljesen elvesztik önállóságukat. A fogytékos postás, aki rendszeresen manipulál a levelekkel, külön színtöltja a falunak.

12 éven aluliaknak nem ajánlott

Az idén 200 éves a zombori színjátszás

Miközben a zombori színjátszás két évszázados történetére emlékezünk, fontos szem előtt tartani, hogy a nyugat-bácskai településen nemcsak a múltban, de a jelenben is komolyan veszik az amatőr színjátszást. Dr. Káich Katalin művelődéstörténész, lévén maga is zombori származású, kutatómunkája során számos alkalommal foglalkozott az ottani műkedvelő és profi társulatok munkásságával. Az alábbiakban Fridrik Cirkli Zsuzsanna a Magyar Polgári Kaszinóban elhangzott beszédét közöljük, ezt követően a zombori színjátszás jelenére és jövőjére is reflektálunk: a frissen alakult társulat tagjait kérdezzük a terveikről.

Tisztelt hölgyeim és uraim, kedves közönség, szeretettel üdvözljük önöket ezen a szép estén, amelyet ünnepként élünk meg, hiszen több év kihagyás után színházi bemutatóra kerül sor színpadunkon.

Ma többszörösen is a zombori magyar színjátszást ünnepeljük, hiszen néhány hét múlva, május 29-én lesz kétszáz éve, hogy először került sor magyar nyelvű színházi előadásra Zomborban. A történelmi iratok szerint **Győry Ferenc** főispán beiktatása adott erre alkalmat. Az új főispán ajándéka volt ez a város magyar ajkú polgárainak. A Székesfehérvárról érkezett társulat Pap Gábor *Imre vagy a királyi tekintet hatalma* című történelmi drámáját mutatta be, majd a nagy sikerű előadást még tíz másik színmű követte. A társulat tagja volt **Megyeri Károly**, akinek a nevét **Petőfi Sándor** tette halhatatlanná a bizonyára mindnyájunk számára jól ismert költeményében.

Amikor a Magyar Polgári Kaszinó elnöke felkért, hogy írjak visszatekintőt az elmúlt kétszáz évről, örömmel mondtam igent, nem tudván, mennyire nehéz bizonyos időszakokról adatokat találni. Miközben Thália szerelmesei vándorszínészként nyújtottak gondtalan órákat a közönségnek, forradalmak, háborúk, politikai csatározások szegték szárnyát a művelődésnek. A színészek időnként némaságra kárhoztattak, de semmi nem tántorította el őket végképp. Zomborban a kőszínház megépüléséig a Vadász-kürt szálló termében, a Magyar Olvasóköri, az Elefánt szállóban, az Arany Szarvasban, a Kamarakertben, a Horváth-kertben, a Városháza kis- és nagytermében léptek a nagyérdemű elé.

Sajnos a téma legalaposabb ismerője, **dr. Káich Katalin** már nincs közöttünk, de életműve újra és újra tiszteletet vált ki valamennyiünkben. Akkurátus kutató munkájának köszönhetően nyerünk bepillantást a letűnt korok kultúrtörténetébe. Reméljük, hamarosan megjelenő Kaszinó-monográfiája sokak számára jelent majd tudást nyújtó, ugyanakkor nosztalgikus élményt.

A zombori magyar színjátszás történetében egybefonódik a profizmus és az amatőrizmus. A műkedvelők soraiból nőtt ki nagy nevek,

s mint a kultúra elkötelezettjeinek mindenütt, itt, a mi szűkebb hazánkban is rengeteg nehézséggel, buktatóval kellett megküzdeniük azért, hogy másoknak, a közönségnek feledhetetlen órák sokaságát nyújtsák.

Mint tudjuk, a zombori városi színház, amelyet egy több nemzetiségű polgári összefogás hívott életre, 1882. november 25-én tárta ki kapuit a nagyérdemű előtt, de mellette a színházkultúra fellegvárai továbbra is a polgári egyesületek maradtak, a mi esetünkben a Kaszinó Egyleti Dalárda, a Magyar Iparos Dalárda és a Katolikus Legényegylet. Nyilván megfordultak ezek némelyikében azok a később nagy karriert befutó színészek is, akik pályafutásuk kezdetén a városi színházban csillogtatták meg páratlan tehetségüket, köztük **Gózon Gyula**, **Kabos Gyula**, **Bánhid József**, **Mezei Béla**, **Pajor Ágnes** és mások.

Az első világháború előtt nagyrészt a magyar vándortársulatok rendszeres jelenléte elégítette ki a színházszeretők igényeit. Utána keserves időszak következett, s mint mindig, közösségi szempontból a kultúra sínylette meg leginkább. Noha a háborút lezáró, ránk, magyarokra nézve fokozottan drámai békeszerződés magában foglalta a nemzetiségek saját kultúrához való jogát, az utódállamok a legkülönbébb módszerrel igyekeztek ezt meggátolni. A két világháború közötti színházalapítási törekvések méltánytalan elutasításának következményeképp még a legkisebb településeken is felvirágozott az amatőr színjátszás. Hasonló helyzet állt elő a második világhézagást követően is.

De ma nem azért jöttünk össze, hogy politikatörténettel terheljük a közönséget, s azért sem, hogy a múlt sérelmeit, illetve a letűnt dicsőséget sirassuk. Ehelyett megkísérelnék néhány nagy pillanatot, feledhetetlen nevet felidézni a Magyar Polgári Kaszinó és a vele együttműködő, az idők során kereteibe beolvadó énekkarok, társulatok műkedvelői múltjából. Némely eseményről az itt kiállított emlékek tanúskodnak, másikkra a történetírók emlékeztetnek bennünket.

Az elmúlt évszázad egyik legemlékeztetesebb előadása mindenképp a Denevér nagyoperett volt 1939-ben. A **Lebovics Pál**, **dr. Kiss**

1955. augusztus 31-én megszűnt a zombori városi színház magyar társulata. Nem sokkal később kiderült, egy új városrendezési terv elő-

látja az akkor már Petőfi nevét viselő egyesület sarki székházának bontását. A városrendezési terv áldozata lett a Karakašević-féle könyvkereskedésnek helyet adó Palata Inforo, helyén felépült a Belgrád Áruház, amely megjelenésében jól tükrözte a korszellemet és a megmondók korizlését. A rombolást szolgáló kassza kiürült, a mindenki által továbbra is Kaszinónak nevezett kultúrház maradt a helyén. Szerencsére!

A már megszületésekor halálra ítélt ötletet újabb megsemmisítési kísérlet követte a testvériség-egység maszlaga alatt. Az 1960-as évek elején kierőszakolták az illetékesek, hogy a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület berkeiben egy szerb színjátszó csoport is alakuljon. Kifelé mindenki jó arcát mutatta, azonban az elégedetlenség mindkét félnél nőttön nőtt: helyszűke miatt egyik csoport sem próbálhatott zökkenőmentesen, a dalárda működése ellehetetlenedett, a nemzeti kultúra megélésének alapvető feltételei hiányoztak, a vegyes nyelvű műsorokra egyik fél közönsége sem volt kíváncsi. Időbe telt, mire mind a magyar, mind szerb részről nyilvánvalóvá tették: ez így nem működik, a helyzetet évek óta megsínyli a kultúrélet.

1960-ban **Zsilli Gizella** Zomborba költözött, és azonnal aktiválta magát a művelődési életben. Az ő személye új mérföldkövet jelentett a Kaszinó történetében. Szinte valótlán gyorsasággal éledt újjá a működő színjátszás. Egymást követték a *Susmus*, a *Jaj*, a *mama*, a *Kisasszonyok a magasban* című vígjátékok, majd **Kapitány György** rendezésében Nušić *Protekcija*-ja. Ismét új csapat verbuválódott, de sokan tértek vissza a korábbiak közül is. **Berkó János** több ízben remekelt rendezőként, majd 1963-ban **Garay Béla** megrendezte Artur Miller *Fiaim* című drámáját, és jöttek a fiatalok: Skorutyák Géza, Dunai Dénes, Páthy Mátyás, Pastrovity Béla, Domazet Mária, Kollarich Marika, Peák Júlia és ki tudná felsorolni, még hányan. A színházi előadások mellett irodalmi esteket szerveztek, vendégfellépőket fogadtak, maguk is vendégszerepeltek,

a szemle jellegű megmérettetéseken egyéni és csoportosan kiérdemelt díjak, elismerések tömkelegét gyűjtötték be. A Kaszinó színpadán olyan nagy nevek léptek fel, mint: Sárdi János, Honthy Hanna, Keres Emil és mások.

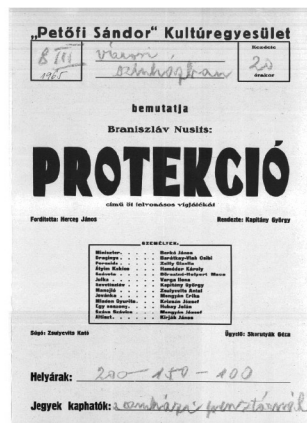
Ez idő tájt a városi színház is kínált időnként szép élményeket. A szabadkai és az újvidéki profi szintársulat mellett a kecskeméti Katona József Színház művészei örvendeztették meg időről időre a zombori magyarságot.

Az 1970-es évek elején **Bezdán Margit** tanítónő hívta fel magára a figyelmet a szó legnemesebb értelmében. Sorozatban rendezte a mesejátékokat, összekapcsolva iskolát, színházat, Kaszinót. Egyik legemlékezetesebb rendezése 1972-ben, Petőfi Sándor születésének 150. évfordulója alkalmából a *János vitéz* volt, amelyben **Orsovai Viktor** és **Mészáros Erzsébet** játszották a főszerepet. Akkor Erzsike még általános iskolás volt, s nem sejtette, hogy egy nap a Kaszinó elnöke lesz, mégpedig rendkívül eredményes vezető, akinek az elnöksége alatt az épület legnagyobb és legjelentősebb átalakulását éli meg.

1974-ben **Pogány Margit** rajztanárnő tűnik fel a színen rendezőként, igen szép sikereket érve el. Összeáll ismét egy új csapat: Békássy Andor, Szabó Árpád, Jung Sándor, Fil Erika, Kanyó Márta, Balázs Ede, Újfalusi Ilona, Szabó Endre, Rind Beáta, Farkas Tibor, Dunai Szilvia és mások.

Négy évvel később **Koberszki József** egyesületi titkár, zenetanár megkezdte *A szabin nők elrablása* próbáit. A sok fiataalt, köztük általános iskolásokat is színpadra állító darab 1980-ban fergeteges sikert arat. Követi Szakonyi Károly *Adáshibája Kapitány György* rendezésében, majd Balázs Lászlónak, mindenki Laci bácsijának a háromfelvonásos operettje, a *Palicsi nyár* arat sikert sikerre.

Ebben a módfelett eseménydús időszakban a működési feltételeket Koberszki József, Kapitány György, Povázsán László, Megyeri József és Kószó Ferenc teremti meg.

Innentől kezdve hosszú időn keresztül nincs lankadás. Ismét Miller *Fiaim* című drámája kerül elő, csak aki korábban a fiút játszotta, most már az apát alakítja. Ki ne emlékezne Győrfi Sándor, Kiskároly (később Győrfi) Klára, Dováth Arisztid, Békássy Andor, Dunai Dénes, Rind Beáta, Mészáros Csilla remek játékra? A *Fiaimat* követi Török Rezső *Végeladása*, Albert Camus *Tévedések* című műve és közben a jobbnál jobb profi rendezők is egymásnak adják a kilincset: **Szabó István** és **Barácius Zoltán** Szabadkáról, valamint **Turpínszki Béla** Kecskemétről.

Miközben másutt kínok kínját élik a műkedvelők, a zombori Kaszinóban pezseg az élet. Legalábbis ez az érzés hatja át a nyilvánosságot, pedig hát itt is akadnak nagy nehézségek, majd a fejünkre dől a tető, nincs tüzelő, kiszámíthatatlanok az áramkimaradások. De vannak fiataljaink! Mégpedig: Kollár Béla, Kemény Edit, Szláková József és Angéla, Farkas Tibor, Rezsicska Károly, Sarsanszki Zita, Jónás Elvira, Takács Tibor, Cirkli Vladimir, Kőműves Zoltán, Székely Beáta, Takács Daniella és János, a lélekben fiatal Váci István, Fitus Teréz, Gerstmajer Magda... és ismét csak elnézést tudok kérni azoktól, akiket netán nem soroltam fel.

1993-ban következik Alfonso Paso *Nem vagyunk angyalok*, majd Jean Poirot *Szabadíts meg a gonosztól*, Tóth Miklós *Jegygyűrű a mellényzsebben* és végül *A baby a családban marad* vígjáték, emellett két úgyszintén feledhetetlen mesejáték: 1994-ben Balla Lenke impozáns rendezésében Frank Baum *Óz, a nagy varázsló* és Barácius rendezésében a *Csutak* című gyerekdarab.

Időközben lezajlik néhány vezetőségcsere, s mindegyik elnök szíve-lelke, tehetsége és a lehetőségek legjavát építi bele az egyesület történetébe. **Hallai István Peák Júliának**, ő pedig **Karcher Erzsébetnek** adja tovább a stafétabotot, aki két éve nyújtotta át ugyanazt **Szláková Józsefnek**.

Ha már említjük a nagy produkciókat, egyet különösképp ki kell emelnünk, a millenniumi év tiszteletére **Megyeri József** rendezte *Csodaszarvas* összeállítását. Merész, évtizedekig hallgatásra kárhoztatott dallamok csendülnek fel, amerre visszük az előadást, mindenütt könnyek peregnek a közönség szeméből, a feszültség alóli felszabadító megkönnyebbülés érzését nyújtja a műsor, amelynek sikerén felbuzdulva

Megyeri József még jó néhány zenés-énekes műsort rendez, köztük **Balázs László** és felesége, **Ilona**, valamint **Zsilli Gizella** tiszteletére. Ebben állandó munkatársai **Povázsán László**, **Tompa Péter** és zenekara, valamint jómagam.

Ezekben a műsorokban immár a gyerekek, sőt, néme-lyek esetében a gyerekek gyerekei is fellépnek... Most aztán nagyon nehéz helyzetben vagyok, mert tényleg senkit nem szeretnék kihagyni, így hát nyugodtan tessék sügni! A Szabó család, Megyeri, illetve Csele-
lenák család, Rezsicska, Cirkli, Gajdos, Gerstmajer, Szláková,

Galac, Juhász család, Wiederkerék, Janovitsék, Takácsék és a legfiatalabbak, akik örökre a mi Krisztikénk, Évikénk, Klárikánk, Kingánk, Zsoltink, Renikénk, Mónikánk maradnak, pedig már legtöbbjük szülő.

Amikor Bandi – ha úgy tetszik Szláková József – felkért arra, hogy ma egy beszéddel idézzem fel e valóban dicső múltat, nagyot dobbant a szívem, hiszen a Kaszinó évtizedeken át második otthonom volt, nemcsak nekem, hanem egész családomnak, a szüleimnek és a lányomnak is. Sokat sírtunk, még többet neveltünk együtt a többi harcostárral, ültünk nemegyszer ki-látástalanságban, gyertyafénynél, hidegben kabátban, vitatkoztunk egymással és az intézményeinkért felelősökkel, de ami a legfontosabb: mindig volt kiút, ha nem is a legjobb, de elégséges a túléléshez. Rengeteg érzélem köt az intézményhez, nem tudok elfogulatlan lenni, és nem is akarok. Ha valamit kívánhatnék, akkor az az lenne, hogy ne csupán múltunk legyen, hanem jövőnk is, ami, ha nem is csak rajtunk, de elsősorban rajtunk múlik. Ehhez a korábbiak-nál is jóval nagyobb összefogásra, olykor a vélt vagy valós sérelmek elboronálására, időnként saját árnyékunkon való átlépésre van szükség. Megéri? Biztos, hiszen Németh Lászlót idézve: „*létünknek így marad emlékező nyoma*”.

Kívánom, hogy a ma este ne csak jó szórakozást nyújtson, hanem legyen ismét egy új kezdet alapköve, egy olyan kezdeté, amelynek van és lesz folytatása.

Mindenkinek kellemes estét, jó szórakozást kívánok. Köszönöm a figyelmet.

Fridrik Cirkli Zsuzsa

Elhangzott Zomborban, a Magyar Polgári Kaszinóban, 2025. március 29-én

Dr. Káich Katalin professor emerita

Dr. Káich Katalin művelődéstörténész, nyugalmazott egyetemi tanár tavaly 81 éves korában hunyt el. Nemcsak a hivatásos, de az amatőr színházak munkásságát is töretlen figyelemmel követte. A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója szorososan összefonódik a nevével. Az Emlékezünk rovatban a Tanárnő és a Találkozó sokéves múltjáról tanúskodó szövegeket válogattunk.

AMATŐR SZÍNJÁTSZÁS

Nyílt tengeren a temeriniek

Huszonnégy év után először lép fel magyar csoport a köztársasági színjátszó szemlén

Egyre inkább felhívják magukra a figyelmet a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület amatőr színjátszói, akik a tavasszal bemutatott előadásukkal – Mrozek: A nyílt tengeren című darabját Hernyák György rendezésében állították színpadra – sorra nyerik az amatőr színházi fesztiválokat, szemléket. Vasárnap éppen Kulára, az amatőr színjátszók köztársasági szemléjére utaznak. Ennek kapcsán kértük fel Káich Katalint és Faragó Árpádot – mindketten zsűrizték a produkciót –, valamint Hernyák Györgyöt, a darab rendezőjét, hogy méltassák a temerini társulat sikerét.

Káich Katalin a Vajdasági Amatőr Szövetség által kinevezett szelektorként juttatta a Mrozek-darabot az amatőr színjátszók tartományi szemléjére:

– Kisoroszon egyidejűleg két rendezvény zajlott: az egyik a vajdasági magyar amatőr társulatok seregszemléje volt, a másik pedig a tartományi szemle selejtezője. Nyolc előadás közül kellett választanom, s a temeriniek utcahálózattal vezettek a többiek előtt. Másiként kell nézni és értékelni egy seregszemlét és egy versenyjellegű selejtezőt. A nyílt tengeren kifejezésrendszerében, a színészi eszközök felhasználásában és megvalósításában egyértelmű előadás, amit azok is tudnak követni, akik nem értik a nyelvet.

Nagyon örültem a temeriniek sikerének, mert az ottani színjátszás a hagyományos, kissé elavult amatőr színjátszás nyomdokain haladt az elmúlt évtizedek során. Nem azt mondom, hogy nem kell az operett, a népszínmű, a vígjáték, de a közönség nevelését is fel kell vállalni a hivatásos színházaknak éppúgy, mint az amatőröknek. Ilyen értelemben a kísérletező, experimentális jellegű színházi produkcióknak is helyük van az amatőr társulatok repertoárjában is. A temeriniek ezt nagyon jól észrevették. Remélem, a köztársasági szemlén is szép helyezést érnek el.

Faragó Árpád az amatőr színjátszók tartományi szemléjének zsűritagja volt, ahonnan a „tengerjárókat” továbbjuttatták a köztársasági megmérettetésre:

– A nyílt tengeren egy rendkívül érdekes, modern előadás. Bevallom, engem is meglepett, hogy Temerinben ilyen darabot létre lehet hozni. De viszont nagyon fontos, hogy most egy óriási lehetőség áll a temeriniek előtt: ott ugyanis gazdag hagyománya van az amatőr színjátszásnak, ellenben a század elejétől egészen mostanáig egyfajta hullámvölgyben volt ez a tevékenységi forma. Most egy nagyon te-

hetséges kis gárda állt össze, akik még ráadásul elég magasra is tették a léceket. Most – úgy látom – megvan annak a lehetősége, hogy Temerinben egy műhely alakuljon, mely később az színjátszás egyik újabb színterévé lehetne, s melyhez a mostani tagokon kívül mások is társulhatnának.

A köztársasági szemlét néhány évvel ezelőttig általában Vajdaságban rendezték meg, de a helyzet változásával a szemle színhelye egyre inkább délre tolódott. Örömmel nyugtázom, hogy az idén visszakérül Vajdaságba. Ha jól emlékszem, 1973-ban volt legutóbb köztársasági szemlén magyar társulat. Akkor a szabadkai Népkör országos szinten ért el dobogós eredményt a **Bambach Róbert** rendezte Ez a ház bontásra vár című darabban. Huszonnégy év után a temeriniek kerültek köztársasági döntőbe, ez pedig sokat jelent. Nagyon bízom benne, hogy nem ez lesz az utolsó megmérettetésük.

Hernyák György, a darab rendezője a következőket mondta:

– Valamikor húsvét előtt mutattuk be az előadást, s utána a gyerekek eljuttottak Kisorosra, a vajdasági magyar amatőr színjátszók szemléjére; ahonnan továbbjuttatták az előadást az amatőr színházak tartományi szemléjére, amit Stara Pazován tartottak. Ott is nyertek, s most Kulán fognak fellépni a köztársasági döntőn.

Az érdem nem az enyém, vagy nem csak az enyém. A rendezőnek, a profinak csak segítenie kellene az amatőröknek. Helyettük dolgozni nem lehet. Az amatőr birtokolja azt az energiát, amely a profik legnagyobb részéből kiveszett. Ilyen együttműködés esetén a töltődés kölcsönös: a hivatásos töltődik a műkedvelőből, és fordítva. A temerini színjátszók nagyon régen voltak szemlén, s nagyon régen nyertek szemlét. Amikor felkértek, hogy rendezzék náluk, az volt a kérésük, hogy olyan darabot keressünk, amelyet fesztiválokra is el lehet vinni. Mivel én imádom Mrozekot, s rendeztem is már egynéhány darabját (ezt éppen nem), s mivel kegyedentül aktuálisnak tartom, A nyílt tengeren választottam. Az eddig elért eredmény már óriási.

■ Az országos döntő Budván lesz. Tervezték már a lubickolást?

– Nem tervezek, nem szeretek előre tervezni. A profi rendező nem garancia arra, hogy az előadás jó legyen, mint ahogyan az amatőr társulat sem garancia arra, hogy rossz lesz. Pazován már polémiát váltott ki a darab, s én annak örülök a legjobban, ha beszélnek róla.

MIHÁJLOVITS Klára

Mihájlovits Klára:
Nyílt tengeren a temeriniek.
Magyar Szó, 1997. július 19.

Színházban voltam

Azt mondják, hogy a színházba járás gazdagítja, felemeli az emberi lelket. Ez még inkább elmondható, ha jótékonyági előadásról van szó.

Ez így volt, amikor anyával mentem színházba, habár nem volt kedvem hozzá. Miért nem? Ki hallott olyat, hogy egy előadás délből kezdődjön? Szívesebben lubickoltam volna a medencében. Mivel a művet szerb nyelven adták elő, úgy gondoltam, hogy semmit sem fogok majd megérteni. Temerinben? Ami miatt mégis elmentem az előadásra az az volt, hogy a belépőjegyekből származó pénzt egy beteg kislány gyógyítására szánták. A „Felfuvalkodott tök” című komédiát néztük meg. A színpadi díszlet családi házat ábrázolt, ami az előadás alatt nem változott meg. A jelmezek egy elmúlt korszakhoz tartoztak, de akkoriban azok a ruhák modernek voltak. A szerepeket a temerini középiskola diákjai játszották. A főhősnő, Fema szerepét a szomszéd lány kapta. Dijana nagyon jól játszotta el Fema személyét, aki más akart lenni, mint ami a valójában. Ebből sok vicces és váratlan esemény adódott. Sokszor a teremben uralkodó hangulat ragadott magával, amikor a közönség nevetett, én is velük nevettem. A nézősereget gyerekek, fiatalok és felnőttek alkották. Én sem bántam meg, hogy ott voltam.

Magam sem tudom, hogy mi tetszett nekem az eseményen, a vidám hangulat, a fiatal színészek lelkesedése, vagy az, hogy sok ember össze tud fogni egy közös cél érdekében.

Lepár Alen 7.b

Kókai Imre Általános Iskola, Temerin

Gergely Boglárka 3.b

Boldogasszony
Emléktemplom
Kókai Imre
Általános Iskola,
Temerin

Ezért szeretem Temerint

„Itt születtem én ezen a tájon / Az alföldi szép nagy rónaságon” – jut eszembe Petőfi Sándor verse. Az én szülőföldem Temerin. Ez a város Szerbiában található, pontosabban Vajdaságban, a Dél-bácskai körzetben. Különleges hely ez, ahol a természet szépsége, a hagyományok tisztelete és a közösségi élet összefonódik. Habár kisebb város, mégis rengeteg lehetőséget kínál a kapcsolódásra.

Az egyik kedvenc helyem a Téglagyári-tó, ahol gyakran horgászunk a barátaimmal. Ez egy olyan hely, ahol el lehet vonulni a világ zajától. A madarak csicsérgése, a víz csobogása, a táj nyugalma segít elfelejteni a mindennapi feszültségeket.

A másik ilyen nagyszerű hely a Szécsen-kastély parkja. Sokszor sétálok arra, miközben élvezem a friss levegőt és a gyönyörű fákat. Minden évszakban más varázsa van.

A városban élő emberek barátságosak, vendégszeretők és hagyománytisztelők. Az egyik legfontosabb esemény az Illés-napi felvonulás, melyet minden évben július 20-án tartanak meg 1853 óta. Ebben az évben vihar és jégeső pusztította el a település termését, ezért a temerinek fogadalmat tettek, hogy ezen a napon nem dolgoznak és templomba mennek. Sokan népviseletbe öltöznek, és virágokkal díszített lovaskocsikkal viszik a friss búzából készült kenyeret a Szent Rozália-templomba, ahol Isten áldását kérik szántóföldjeikre, és az egész településre.

Temerin másik kedvelt eseménye a babfőző verseny, amely nemcsak a főzésről szól, hanem az együtt töltött időről, nevetésről, táncról, koncertekről. A bográcsban rotyogó, illatos babgulyás, a jó zene és a verseny izgalma ezt a napot is ünneppé teszi.

Temerin kulturális élete gazdag. A rendezvények, fesztiválok, színházi előadások és népzenei programok, hozzájárulnak ahhoz, hogy a város lakói büszkék legyenek származásukra.

Végül, de nem utolsósorban, Temerin egy békés, biztonságos hely, ahol az emberek nyugodtan élhetik mindennapjaikat. Azért szeretem Temerint, mert itt otthon érzem magam.

Mészáros Áron 8.a

Kókai Imre Általános Iskola, Temerin

Péter Andrea 1.c

ME színházterme

Kókai Imre Általános Iskola, Temerin

Az elmúlt két évben az előzéseknek nagy sikere volt: kulisszatitkokat tudhattunk meg a rövid videókból. Kövessenek bennünket most is, Topolya és Nagykikinda után Temerin sem maradhat ki a buliból. Ez Önökre is vonatkozik: le ne maradjanak! TikTok helyett ezúttal az Instagramon pillanthatunk be a kulisszák mögé. Lássuk, az idén kinek köszönhetjük az élő adásokat!

Tóth Emőke vagyok. Egyetemista az Újvidéki Egyetem Mezőgazdasági Karán, de széles körű érdeklődésem miatt sokszor más utakra is tévedek. Így például a Temerini Újság egyik fiatal munkatársa lehetek: az újság online oldalai az én felelősségem jelenleg, illetve hétről hétre írásokkal is gazdagítom a hetilapot. Ahogy a média családomban örökölt tevékenység, így a színház szeretete is. Még kislányként ismerkedtem meg az előadások csodáival, azóta pedig rendszeres látogatója vagyok a településünkhöz közel megtartott színdaraboknak. A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozója pedig nem idegen számomra, ugyanis diákzsűriként végignéztam már az előadás-sorozatot két évvel ezelőtt is. Mindenkinek bátran ajánlom, aki teheti, támogassa az amatőr színjátszókat jelenlétével, és kövesse a Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület online oldalait, hiszen betekintést nyújtunk a színpalak mögé is.

A XXIX. Találkozó szakmai zsűrije

Dr. Góli Kornélia

dramaturg, egyetemi tanár

1981-ben születtem Szabadkán. A Veszprémi Egyetem Tanárképző Karának színháztörténet szakán végeztem el a tanulmányaimat. Posztgraduális tanulmányokat folytattam a Szegedi Tudományegyetem – Juhász Gyula Pedagógusképző Kar – rendezvényszervező szakán, ezt követően pedig a Szegedi Tudományegyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájában. 2006 és 2008 között az Újvidéki Színház *Teátrum* című folyóiratának szerkesztője voltam. Színházi munkáimért 2021-ben Szabadka város képviselő-testülete Dr. Bodrogyári Ferenc-díjjal tüntetett ki. Jelenleg az Újvidéki Művészeti Akadémia tanára vagyok.

Dr. Mezei Kinga

Jászai Mari-díjas rendező, színész, a Zentai Magyar Kamaraszínház művészeti vezetője

1976-ban születtem Zentán. Az Újvidéki Művészeti Akadémia színész szakán szereztem diplomát. 1999-től 2004-ig az Újvidéki Színház társulatának a tagja voltam, amelyben színészként és rendezőként tevékenykedtem. Rendezői munkásságomért Magyarországon 2003-ban Jászai Mari-díjat kaptam. 2004-ben a budapesti Bárka Színházhoz szerződtem, majd 2011-ben tértem vissza hazámba. 2015-ig a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház színművészeként tevékenykedtem, ezt követően az Újvidéki Színház művészeti vezetője voltam. 2019-ben doktoráltam az Újvidéki Művészeti Akadémia Doktori Iskolájában. Rendezéseimmel Újvidéken, Szabadkán, Zentán, Belgrádban, Budapesten, Zalaegerszegen, Debrecenben, Kolozsvárott, Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön találkozhatott a közönség.

Szabó Regina

szabadúszó színész

Szabó Regina. Regi. Csókai származású. 2024-ben végeztem az Újvidéki Művészeti Akadémia drámai szakán. Jelenleg szabadúszó vagyok. Legfontosabb szerepeim: Pintér Béla *Szutyok* című előadásból Rózi megformálása, a kikiáltó a *Kazimír és Karolinából* (Tanyaszínház) és az Újvidéki Színházban bemutatott *III. Richárd*-ból Lady Anna karaktere. 2024 márciusában pedig bemutattam a monodráámam, az *Egyasszonyt*.

Plakátok eredejében 1979–1980

SZIRMAI KÁROLY
műkedvelő színjátszó egyesület
Temerin

1979. ____ hó. ____ órai kezdettel

Színrehozza
Gyukó László

SZERELMEM. ELEKTRA

Című színdarabot

Szereplők:
Elektra — Hegedűs Ágnes
Oresztész — Erlauer Csaba
Aigiszthosz — Varga S. Tibor
Khrüsztothemisz — Soltis Aranka
Kórus — Törteli László
Tánckar

rendezte: SOLTIS LAJOS

Helyárak: ____ és ____ din.

Jegyek elővétele

SZIRMAI KÁROLY
műkedvelő színjátszó egyesület
TEMERIN

1979. ____ hó. ____ órai kezdettel

BEMUTATJA

Molière:

A BOTCSINÁLTA DOKTOR

Című három felvonásos vígjátékát

Szereposztás:
Spanarelli, botcsinálta doktor Törteli László
Martina, Spanarelli felesége Lóc Lida
Garont Szabó Péter
Lutinde, Garont felesége Kohanecz Rózsa
Leander, Lutinde szeretője Sörös Sándor
Valér, Garont szolgája Balázs István
Lukács, Garont szolgája Kaslik Béla
Jagguiline, dajka Kiss Ilona
Dobert, Spanarelli szomszédja Ádám István
Thibaud Varga Mihály
Perro, Thibaud fia Gara András

A díszleteket tervezte: Sörös Sándor

rendezte: KOLLÁR MÁRIA

Helyárak: ____ és ____ din.

Jegyek elővétele

Nem eredeti dokumentum!

A TEMERINI SZIRMAI KÁROLY MŰKEDVELŐ
SZÍNJÁTSZÓ EGYESÜLET
1979. november 11-én, vasárnap 8 órákor

BEMUTATJA

Vilósmarty Mihály - Görgy Gábor

Handabasa

avagy a fátynál titka
című négyeszes vígjátékot

Szereplők:
Szabó Ildikó Varga Magdolna
Pászti Magdolna Horváth Csaba
Balázs István Kovács Csaba
Giricz Attila Törteli László

Súgó: Kiss Aranka
Rendezte: Szabó Péter

SZIRMAI KÁROLY MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET
TEMERIN

198. ____ 20 órákor

színrehozza

OLÁH MARGIT

NÉZD MEG AZ APJÁT

című zenés vígjátékát

SZEREPLŐK:
Balogh Zsuzsa Ferencz Erőke
Kerekes Péter Feragó László
Kerekes György Bercs Anett
Kerekes Györgyné Kékesi Borbála
Balogh Renáta Elek István
Ági Zsuzsanna Halászka
Gálka Badi Zsuzsa
Balogh papa Szénási Péter
Balogh mama Tóth Margitka
Badi - Korölla Zoltán
Lányki Hajas Zsuzsa, Sós Karola,
Báth Rózsa, Kovács Renáta

Rendezte: Szabó Péter Koreográfus: Badi Zsuzsa

Súgó: Kovács Tünde
Fény és hangtechnika: Borsáros László

Jegyelővétel a Színházban. Helyár: ____ dinár

Impresszum

Súgó – a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXIX. Találkozójának színlapja • Kiadja a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség • A fedőlapot Pál Anikó tervezte Gergic Ena munkája nyomán • Tördelőszerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Berkó Csuárdity Tamara és Hernyák Zsóka • Munkatársak: Berkó Csuárdity Tamara, Hernyák Zsóka, Szeles Anita, Döme Szabolcs, Sutus Áron, Kormányos Katona Gyöngyi, Csanádi Jázmin, Törteli Anna, Lévy Dávid, Nagy Karina, Szerda Zsófia, Erdélyi Lenke, Kocsis Tímea, Ádám Csilla, Móríc Éva, Tóth Dianna • Korrektor: Bartuc Éva • A rendezvény megőrkítéséért felel: Dukai Dávid • 2025 április, Temerin